

Tata Város Polgármesterétől

H-2890 Tata, Kossuth tér 1. ☎: (36) (34) 588-611 Fax: (36) (34) 586-480 E-mail: polgarmester@tata.hu
Szám: I- /2024.

ELŐTERJESZTÉS

Tata Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2024. március 27-i ülésére

Tárgy: Rendelet-tervezet a közösségi együttélés alapvető szabályairól és
elmulasztásának jogkövetelményeiről
Előterjesztő: Michl József polgármester
Előadó: dr. Horváth József jegyző

Az előterjesztést előzetesen véleményezi:

Humán és Ügyrendi Bizottság
Pénzügyi, Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság

Tisztelt Képviselő-testület!

Az elmúlt évek során a képviselő-testület több alkalommal foglalkozott az élhető város feltételeinek megteremtéséről szóló rendelet-tervezettel. Célunk az volt, hogy egy komplex rendeletben szabályozzuk a környezet- és természetvédelemre vonatkozó helyi szabályokat.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 3. § alapján *az azonos vagy hasonló életviszonyokat azonos vagy hasonló módon, szabályozási szintenként lehetőleg ugyanabban a jogszabályban kell szabályozni. A szabályozás nem lehet indokolatlanul párhuzamos vagy többszintű. A jogszabályban nem ismételtető meg az Alaptörvény vagy olyan jogszabály rendelkezése, amellyel a jogszabály az Alaptörvény alapján nem lehet ellentétes.*

A jogszabályi környezet folyamatos változása, a tervezett szabályozási tárgykörök sokszínűsége miatt a hivatal – a törvényességi felügyeletet gyakorló kormányhivatallal konzultálva – felülvizsgálta a komplex rendelet lehetőségét, és arra jutott, hogy nem valósítható meg, hogy ez a sokféle terület (helyi természetvédelem, hulladékgazdálkodás, zöldterületek fenntartása, zajvédelem) egy önkormányzati rendeletben szabályozható legyen.

A komplex zöld rendelet előkészítése során jelentős változás volt, hogy Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény módosítása alapján 2023. július 1-jétől megszűnt az önkormányzatok hulladékgazdálkodási közfeladata, ezt a MOHU Zrt. koncessziós társaság vette át. Az önkormányzatok által a hulladékgazdálkodással kapcsolatban alkotott rendeleteket hatályon kívül kellett helyezni, a továbbiakban arról a helyi önkormányzat nem rendelkezhet. A köztisztasági feladatellátás maradt továbbra is az önkormányzat feladata, melyről a közterület tisztántartásáról szóló 21/2023. (IX. 27.) önkormányzati rendeletben rendelkezett. A helyi jelentőségű természetvédelmi területekről szóló önkormányzati rendelet

felülvizsgálata folyamatban van. A „zöld témát” érintő önkormányzati rendeletek továbbra is hatályban vannak, azokat egymással összefüggésben kell alkalmazni:

- helyi környezet- és természetvédelmi alap létrehozására és az alappal való gazdálkodás szabályozására szóló 19/1999. (VI.4.) önkormányzati rendelet
- Tata város zöldfelületeinek használatáról és védelméről szóló 22/2006. (VII.1.) önkormányzati rendelet
- a természeti értékek védelméről és a természetvédelem helyi szabályairól szóló 1/2012.(I.30.) önkormányzati rendelet
- a háztartási szennyvíz begyűjtéséről szóló 29/2013.(X.31.) önkormányzati rendelet
- a tűzijátékok használatának korlátozásáról szóló 21/2018.(X.31.) önkormányzati rendelet
- az avar és kerti hulladék szabadban történő égetéséről szóló 19/2015. (IX.9.) önkormányzati rendelete

A felülvizsgálat során vizsgáltuk minden terület tekintetében az előírt magatartási szabály megsértése esetén kiszabható szankciót, hiszen a szabályozás akkor lehet hatékony, ha annak betartása kikényszeríthető és a megfelelő szankció kilátásába helyezhető.

Az érintett területeken a központi szabályozás sokrétű, bonyolult, a szankciórendszer eltérő, a hatáskörök megoszlanak a kormányhivatal és a helyi önkormányzatok között. A helyi önkormányzat jegyzője jellemzően központi jogszabályok alapján, államigazgatási jogkörben jogosult eljárni helyi jelentőségű természetvédelmi terület vonatkozásában helyi természetvédelmi hatóságként, zajvédelmi hatóságként (határértékek megállapítása), a hulladékgazdálkodási szabályok megsértésével kapcsolatos eljárások lefolytatása (ide értve a zöld hulladék illegális elhelyezését is) és szankció kilátásba helyezése pedig a kormányhivatal hatáskörébe tartozik. Ezekben a tárgykörökben helyi önkormányzati rendelet megalkotására nincs lehetőség.

2013. január 1-jén hatályba lépett Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Möt.v.) új 8. §-a. A helyi önkormányzatok az Möt.v. 8. § (2) bekezdésében és a 143. § (4) bekezdésében kaptak felhatalmazást, hogy rendeletben határozzák meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.

8. § (1) A helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;

b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.

(4) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg:

d) az öngondoskodás és a közösségi feladatok ellátásához való hozzájárulás, továbbá a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit;

A szabályozás kereteit az Alaptörvény teremti meg. Az Alaptörvény 32. cikkében a helyi szintű jogalkotás kapcsán az alábbiakról rendelkezik.

(1) A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között

a) rendeletet alkot;

(2) Feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot.

(3) Az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.

Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. Így amennyiben helyi közügről van szó, az önkormányzati képviselő-testület közvetlenül az Alaptörvényben biztosított jogkörében, vagy az adott tárgyban rendeletalkotásra vonatkozó általános törvényi felhatalmazás alapján is jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra.

A közösségi együttélés alapvető szabályainak a betartása a harmonikus, kiegyensúlyozott, jószomszédi együttélés legalapvetőbb feltétele, szorosan kapcsolódik a „zöld rendeletben” szabályozni tervezett magatartásokhoz. A mellékelt rendlettervezet két fő szabályozási tárgykört érint. Az egyik a közrend, köztisztaság védelme érdekében **a közterület tisztán és rendben tartására** vonatkozik, a másik pedig a lakosság pihenéshez való jogának érvényesítése érdekében a **zavaró zajkeltéssel járó háztartási gép használatának, illetve hangosító berendezés üzemeltetésének kérdése**. Mindkét téma hónapról-hónapra képviselő-testületi üléseinken is visszatér, és megoldandó problémaként merül fel, igény van a kérdés szabályozására.

Az önkormányzati rendeletben szabályozni tervezett magántulajdonú ingatlanok előtti közterület rendben tartására vonatkozó kötelezettség (fünyírás, hóeltakarítás, síkosságmentesítés, ároktisztítás) előírása egyértelmű helyzetet teremtene, elhatárolja egymástól az önkormányzat és az ingatlanhasználók ez irányú kötelezettségeit.

Az önkormányzati hivatalhoz érkezett lakossági bejelentések alapján egyértelműen kimondhatjuk, hogy a közösségi békés együttélés biztosítása érdekében igény van mind a nagy zajjal járó háztartási gépek, mind a hangosító berendezések szabadterén történő használatának időbeli korlátozására. A nyári időszakban a város egész területén – de különösen a tóparti üdülőövezet környezetében – rendszeresen a rendkívüli zajhatással járó, sokszor hajnalig tartó szabadidős rendezvények.

Álláspontunk szerint az önkormányzati rendelet hatályba lépését követően az ott lefektetett szabályok betartásával és betartatásával szabályos és élhető keretek közé szoríthatjuk az éjszakai szórakozással járó hatásokat.

A közösségi együttélés alapvető szabályaira vonatkozó önkormányzati rendelet általi szabályozhatóságának előzménye, hogy a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabstv.) jelentős változásként a korábbi szabályozáshoz képest 2012. április 15-ét követően megszüntette annak a lehetőségét, hogy a települési önkormányzatok rendeletben nyilvánítsanak szabálysértéssé egyes magatartásokat.

A helyi önkormányzat képviselő-testülete - törvény keretei között - rendeletben határozhatja meg azokat a helyi előírásokat, amelyek a közigazgatási területén „a közösségi együttélés alapvető szabályainak” minősülnek, és ebben a körben arra is lehetősége van, hogy meghatározzon olyan tiltott, közösségellenes magatartásokat, amelyek elkövetőjével szemben közigazgatási szankciót állapíthat meg. A helyi önkormányzat képviselő-testülete dönthet úgy, hogy helyi rendeletében meghatározott magatartások elkövetése esetére - helyi rendeletében - közigazgatási szankcióként közigazgatási bírságot helyez kilátásba.

*Mötv. 142/C. § * (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározott kötelezettségek elmulasztása esetére közigazgatási szankciót állapíthat meg.*

(2) A bírság felső határát az önkormányzati rendeletben a jogsértés jellegével arányban kell megállapítani.

(3) A kiszabott bírság összege a helyi önkormányzat saját bevétele.

A közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban Szankciótv.) szabályozza a közigazgatási szankció fogalmát, alkalmazásának, megállapításának részletes szabályait. E törvény alkalmazásában közigazgatási szankció az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárás során megállapított jogszabálysértések (közigazgatási szabályszegés) esetén a közigazgatási hatósági ügyben érdemi döntéssel kiszabható (negatív) jogkövetkezmény.

A közigazgatási szankció típusai:

- a) a figyelmeztetés,
- b) a közigazgatási bírság,
- c) tevékenység végzésétől történő eltiltás,
- d) az elkobzás.

A Szankciótv. alapján helyi önkormányzat figyelmeztetés és közigazgatási bírság szankciót alkalmazhat, továbbá lehetővé teheti helyszíni bírság kiszabásának lehetőségét.

A helyi önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján megállapítható közigazgatási bírság felső határa - a jogsértő személyétől függően - természetes személyek esetén kétszázezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén kétmillió forint lehet. Az önkormányzati rendelet alapján kiszabható helyszíni bírság felső határa természetes személyek esetén ötvézezer forint, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek esetén ötszázezer forint lehet.

*142/A. § * (1) A képviselő-testület a hatáskörébe tartozó hatósági ügyben (a továbbiakban: önkormányzati hatósági ügy) a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a bizottságra, a társulására vagy a jegyzőre ruházhatja át.*

(2) Ha a képviselő-testület önkormányzati hatósági ügyben a hatáskörét átruházza, elbírálja a fellebbezést, valamint gyakorolja a másodfokú hatóság és – a (3) bekezdés szerinti kivétellel – a felügyeleti szerv feladat- és hatáskörét.

Számos kúriai és alkotmánybíróági döntés foglalkozott már a közösségi együttélés szabályozásának kérdésével. Megállapítható, hogy csak azokban az esetekben indokolt és

lehetséges az önkormányzati rendeletalkotás, amelyekben nincs magasabb szintű jogszabály, amely szabályozná, lefedné, magába foglalná a helyi közösség által sérelmezett normaszegést.

Az egyes törvényekben szabályozottak azonban meglehetősen szűk keretet biztosítanak az önkormányzatoknak, hogy a közösségi együttélés szabályainak körében minősítsenek magatartásokat jogsértőnek és írjanak elő elkövetésük esetére szankciót.

A fentiekben utaltunk azon tárgykörökre, amelyekben államigazgatási jogkörben járhatnak el az önkormányzat szervei, elsősorban a jegyző. A Szabstv. számos olyan tényállást tartalmaz, amely összefüggésben áll a közrend, köztisztaság és köznyugalom kérdésével. Amennyiben szabálysértési tényállás valósul meg, a helyi önkormányzatnak nincs lehetősége eljárni, az a rendőrség hatásköre. Van néhány olyan elkövetési magatartás, melyek esetében tettenérés esetén a közterület-felügyelő is jogosult helyszíni bírság kiszabására. (ezeket félkövér betűtípussal jelöljük). 2024. februári ülésen beszámoltunk a közterület-felügyeleti feladatok átszervezéséről. Ennek keretében célunk az eddiginél fokozottabb közterületi jelenlét biztosítása, mellyel szintén hozzájárulhatunk városunk nyugalmanak és rendjének megőrzéséhez.

A közrendet és köznyugalmat sértő legfontosabb szabálysértési tényállások:

- Tulajdon elleni szabálysértés (ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva szándékos rongálás) (177. § (1) b) pont)
- tartózkodás szabályainak megsértése (178/B §)*
- **Koldulás (185.§)**
- **Közerkölcs megsértése (192. §)**
- **Veszélyeztetés kutyával (193.§)**
- **Csendháborítás (195.§)**
- **Köztisztasági szabálysértés (196.§)**
- **Szeszesital-árusítás, -kiszolgálás és -fogyasztás tilalmának megszegése (200.§)**
- **Jogosulatlan közterületi értékesítés (200/A §)**
- **Jégen tartózkodás szabályainak megszegése (202.§)**
- **Tiltott fürdés (202/A §)**
- **Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése (224. §)**

A rendelettervezet 1. alcíme az általános szabályokat tartalmazza. Meghatározza a rendelet személyi hatályát, megmagyarázza a közösségi együttélést sértő magatartás fogalmát. Szintén ez az alcím tartalmazza az eljárási rendelkezéseket. Ez alapján rögzíti, hogy a közösségi együttélést sértő magatartás miatt indult eljárások közigazgatási hatósági eljárások, önkormányzati hatósági ügyek, melyek során az az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szabályai alapján kell eljárunk. Az eljárás a képviselő-testület hatáskörébe tartozik, de a gyors, egyszerű és hatékony és eredményes eljárás lefolytatása érdekében célszerű azt a jegyző hatáskörébe átruházni. Ebben az esetben másodfokú hatóságként a fellebbezés elbírálására a képviselő-testület jogosult.

A közösségi együttélést sértő magatartás elkövetőjével szembeni szankciók alkalmazására a Szankciótv. ad felhatalmazást. Szintén a Szankciótv. teszi lehetővé, hogy önkormányzati rendelet lehetőséget biztosítson helyszíni bírság kiszabására. A bírságösszegek felső határának megállapítása a Szankciótv-ben biztosított keretek között állapítható meg az önkormányzati

rendeletben. Az Möt. alapján a közösségi együttélést sértő magatartás elkövetőjével szemben kiszabott bírság bevétele az önkormányzatot illeti, mely – erről szóló képviselő-testületi döntés alapján- növelheti akár a Környezetvédelmi Alap bevételeit is.

A rendelet-tervezet 2. alcímében az egyes közösségi együttélést sértő magatartások tényállása szerepel.

A közösségi együttélés szabályait sértő magatartások elkövetőivel szemben indított eljárások intézése az érintett területtel foglalkozó iroda feladata lesz. (10-11. § esetében a Környezetvédelmi és városüzemeltetési iroda, a 12-13. § esetében a Humánszolgáltatási iroda). A közterületi ellenőrzésben a közterület-felügyelők is részt vesznek.

A hivatal rendelkezik a feladat végrehajtásához szükséges megfelelő szakképzettséggel rendelkező személyi állománnyal, a feladatellátás többletforrást nem igényel. Az egyes irodákat érintően az adminisztratív terhek növekedni fognak, de a munkamegosztás racionalizálásával ez enyhíthető.

A rendelet-tervezetben szabályozandó tárgykörökről központi jogszabály nem rendelkezik, így lehetőség van azok önkormányzati rendeletben történő elfogadására.

A Pénzügyi, Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság ülésén elhangzottak alapján alábbi tárgykörökben a rendelet-tervezetet átdolgoztunk:

- jogi személyekre kiszabható helyszíni bírság összegét felemeltük százezer forintról kétszázezer forintra (6. § (1) bekezdés b)pont)

- fiatalkorúakra kiszabható bírság feltételeit kiegészítettük (7. § (3) és (4) bekezdés)

- más nyugalmának zavarására alkalmas zajkeltés fogalom-meghatározását és tényállását pontosítottuk (12.§)

- hangosító berendezés használatának időbeli korlátozását módosítottuk (13.§).

A bizottsági ülésen elhangzott javaslat a nyári időszakra vonatkozóan megengedőbb rendelkezést tartalmazott (június, július, augusztus hónapban 23 óra). A rendelet-tervezetben megfogalmazott javaslat egész évben lehetővé teszi hétvégén 23 óráig a hangosító berendezés kültéri használatát. E javaslat eltér a bizottsági ülésen elhangzott javaslattól, azonban az abban megfogalmazott elvárásoknak maradéktalanul eleget tesz, mivel a hétvégéken minden esetben megengedi a későbbi órákig történő „hangoskodást”, a hétköznapi napokon és vasárnap azonban biztosítja a lakosság pihenéshez való jogát.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fentiek figyelembevételével a mellékelt rendelet-tervezetet megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

Tata, 2024. március 21.

Michl József
polgármester

dr. Horváth József
jegyző